హరిః ఓమ్॥ యజ్ఞేన । వై । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః ।ప్రజాఇతిప్ర-జాః । అసృజత । తాః । ఉపయద్భిరిత్యుపయట్-భిః ।ఏవ ।అసృజత ।యత్ । ఉపయజఇత్యుప-యజః । ఉపయజతీ త్యుప-యజతి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । తత్ । యజమానః । సృజతే । జఘనార్ధాదితి జఘన-అర్ధాత్ । అవేతి ।ద్యతి ।జఘనార్ధాదితిజఘన-అర్ధాత్ ।హి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । స్థవిమతః । అవేతి । ద్యతి । స్థవిమతః । హి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే ।అసమ్భిన్దన్నిత్యసమ్-భిన్దన్ ।అవేతి ।ద్యతి । ప్రాణానామితి ప్ర-అనానామ్ ।అసమ్భేదాయేత్యసమ్-భేదాయ ।న ।పర్యావర్తయతీతిపరి-ఆవర్తయతి । యత్ । పర్యావర్తయేదితిపరి-ఆవర్తయేత్ । ఉదావర్తః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । గ్రాహుకః । స్యాత్ । సముద్రమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । రేతః ॥౧॥ ఏవ । తత్ । దధాతి । అన్తరిక్షమ్ ।గచ్ఛ ।స్వాహా ।ఇతి ।ఆహ ।అన్తరిక్షేణ ।ఏవ ।అస్మై ।ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।ప్రేతి । జనయతి । అన్తరిక్షమ్ । హి ।అన్వితి ।ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । దేవమ్ । సవితారమ్ । గచ్ఛ ।స్వాహా ।ఇతి ।ఆహ ।సవితృప్రసూతఇతిసవితృ-ప్రసూతః । ఏవ । అస్మై । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।ప్రేతి ।జనయతి । అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । అహోరాత్రాభ్యామిత్యహః-రాత్రాభ్యామ్ । ఏవ । అస్మై । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రేతి । జనయతి ।అహోరాత్రేఇత్యహః-రాత్రే । హి ।అన్వితి । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । గచ్ఛ । స్వాహా ॥౨॥ ఇతి । ఆహ । ప్రజాస్వితిప్ర-జాసు । ఏవ । ప్రజాతాస్వితిప్ర-జాతాసు । ప్రాణాపానావితి

ప్రాణ-అపానౌ । దధాతి । సోమమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । సౌమ్యః । హి । దేవతయా । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । యజ్ఞమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । యజ్ఞియాః । కరోతి ।ఛన్దాగ్ంసి । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । పశవః । వై । ఛన్దాగ్ంసి ।పశూన్ । ఏవ ।అవేతి ।రున్ధే ।ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । గచ్ఛ । స్వాహా । ఇతి । ఆహ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । ప్రజాతాఇతిప్ర-జాతాః । ద్యావాపృథివీభ్యామితిద్యావా-పృథివీభ్యామ్ ।ఉభయతః । పరీతి । గృహ్ణాతి । నభః ॥౩॥ దివ్యమ్ । గచ్ఛ । స్వాహా ।ఇతి ।ఆహ ।ప్రజాభ్యఇతిప్ర-జాభ్యః ।ఏవ । ప్రజాతాభ్యఇతిప్ర-జాతాభ్యః । వృష్టిమ్ । నీతి ।యచ్ఛతి ।అగ్నిమ్ । వైశ్వానరమ్ ।గచ్ఛ ।స్వాహా ।ఇతి । ఆహ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ఏవ । ప్రజాతాఇతిప్ర-జాతాః । అస్యామ్ । ప్రతీతి । స్థాపయతి । ప్రాణానామితిప్ర-అనానామ్ । వై । ఏషః ।అవేతి । ద్యతి । యః ।అవద్యతీత్యవ-ద్యతి । గుదస్య । మనః । మే । హార్ది । యచ్ఛ । ఇతి । ఆహ । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । ఏవ । యథాస్థానమితియథా-స్థానమ్ । ఉపేతి । హ్వయతే । పశోః ।వై ।ఆలబ్ధస్యేత్యా-లబ్ధస్య । హృదయమ్ । శుక్ । ఋచ్ఛతి । సా ।హృదయశూలమితిహృదయ-శూలమ్ ॥౪॥అభి ।సమితి ।ఏతి । యత్ । పృథివ్యామ్ । హృదయశూలమితిహృదయ-శూలమ్ । ఉద్వాసయేదిత్యుత్-వాసయేత్ । పృథివీమ్ । శుచా । అర్పయేత్ । యత్ । అప్స్విత్యప్-సు । అపః । శుచా । అర్పయేత్ । శుష్కస్య ।చ । ఆర్ద్రస్య । చ ।సన్ధావితిసమ్-ధౌ ।ఉదితి ।వాసయతి ।ఉభయస్య । శాన్త్యై । యమ్ । ద్విష్యాత్ । తమ్ । ధ్యాయేత్ । శుచా । ఏవ । ఏనమ్ । అర్పయతి ॥౫॥

రేతోమిత్రావరుణౌగచ్ఛస్వాహానభోహృదయశూలన్త్రిగ్ంశచ్చ ॥౬॥

దేవాః । వై । యజ్ఞమ్ । ఆగ్నీధ్రఇత్యాగ్నీ-ఇధ్రే । వీతి । అభజన్త ।తతః ।యత్ ।

అత్యశిష్యతేత్యతి-అశిష్యత । తత్ । అబ్రువన్న్ । వసతు । ను । నః । ఇదమ్ । ఇతి । తత్ ।
వసతీవరీణామ్ । వసతీవరిత్వమితివసతీవరి-త్వమ్ । తస్మిన్న్ । ప్రాతః । న । సమితి ।
అశక్నువన్న్ । తత్ । అప్స్విత్యప్-సు । ప్రేతి । అవేశయన్న్ । తాః । వసతీవరీః । అభవన్న్ ।
వసతీవరీః । గృహ్ణాతి । యజ్ఞః । వై । వసతీవరీః । యజ్ఞమ్ । ఏవ । ఆరభ్యేత్యా-రభ్య । గృహీత్వా
ఉపేతి । వసతి । యస్య । అగృహీతాః । అభీతి । నిమ్రోచేదితిని-మ్రోచేత్ । అనారబ్ధ ఇత్యనా-
రబ్ధః । అస్య । యజ్ఞః । స్యాత్ ॥౬॥ యజ్ఞమ్ । వీతి । ఛిన్ద్యాత్ । జ్యోతిష్యా । వా । గృహ్ణీయాత్
హిరణ్యమ్ । వా । అవధాయేత్యవ-ధాయ । సశుక్రాణామితిస-శుక్రాణామ్ । ఏవ । గృహ్ణాతి
యః । వా । బ్రాహ్మణః । బహుయాజీతిబహు-యాజీ । తస్య । కుమ్భ్యానామ్ । గృహ్ణీయాత్
సః । హి । గృహీతవసతీవరీకఇతిగృహీత-వసతీవరీకః । వసతీవరీః । గృహ్ణాతి । పశవః ।
వై । వసతీవరీః । పశూన్ । ఏవ । ఆరభ్యేత్యా-రభ్య । గృహీత్వా । ఉపేతి । వసతి । యత్ ।
అన్వీపమ్ । తిష్ఠన్న్ । గృహ్ణీయాత్ । నిర్మార్గుకాఇతినిః-మార్గుకాః । అస్మాత్ । పశవః । స్యుః ।
ప్రతీపమ్ । తిష్ఠన్న్ । గృహ్ణాతి । ప్రతిరుధ్యేతిప్రతి-రుధ్య । ఏవ । అస్మై । పశూన్ । గృహ్ణాతి ।
ఇన్ద్రః ॥౭॥ వృత్రమ్ । అహన్న్ । సః । అపః । అభీతి । అమ్రియత । తాసామ్ । యత్ । మేధ్యమ్ ।
యజ్ఞియమ్ । సదేవమితిస-దేవమ్ । ఆసీత్ । తత్ । అతీతి । అముచ్యత । తాః । వహన్తీః ।
అభవన్న్ । వహన్తీనామ్ । గృహ్ణాతి । యాః । ఏవ । మేధ్యాః । యజ్ఞియాః । సదేవాఇతిస-
దేవాః । ఆపః । తాసామ్ । ఏవ । గృహ్ణాతి । న । అన్తమాః । వహన్తీః । అతీతి । ఇయాత్ ।
యత్ । అన్తమాః । వహన్తీః । అతీయాదిత్యతి-ఇయాత్ । యజ్ఞమ్ । అతీతి । మన్యేత । న ।
స్థావరాణామ్ । గృహ్ణీయాత్ । వరుణగృహీతాఇతివరుణ-గృహీతాః । వై । స్థావరాః । యత్ ।
స్థావరాణామ్ । గృహ్ణీయాత్ ॥౮॥ వరుణేన । అస్య । యజ్ఞమ్ । గ్రాహయేత్ । యత్ । వై ।

దివా । భవతి ।అపః । రాత్రిః । ప్రేతి । విశతి ।తస్మాత్ ।తామ్రాః ।ఆపః ।దివా ।దదృశ్రే ।
యత్ । నక్తమ్ । భవతి । అపః ।అహః । ప్రేతి ।విశతి ।తస్మాత్ ।చన్ద్రాః ।ఆపః ।నక్తమ్ ।
దదృశ్రే ।ఛాయాయై ।చ ।ఆతపతఇత్యా-తపతః ।చ ।సన్ధావితిసమ్-ధౌ ।గృహ్ణాతి । అహోరాత్ర
యోరిత్యహః-రాత్రయోః ।ఏవ ।అస్మై ।వర్ణమ్ ।గృహ్ణాతి ।హవిష్మతీః ।ఇమాః ।ఆపః । ఇతి
ఆహ । హవిష్కృతానామితిహవిః-కృతానామ్ ।ఏవ । గృహ్ణాతి । హవిష్మాన్ ।అస్తు ॥౯॥
సూర్యః । ఇతి । ఆహ । సశుక్రాణామితిస-శుక్రాణామ్ । ఏవ । గృహ్ణాతి । అనుష్టుభేత్యను-
స్తుభా ।గృహ్ణాతి ।వాక్ ।వై ।అనుష్టుగిత్యను-స్తుక్ ।వాచా ।ఏవ ।ఏనాః ।సర్వయా । గృహ్ణాతి
చతుష్పదయేతిచతుః-పదయా ।ఋచా ।గృహ్ణాతి ।త్రిః ।సాదయతి ।సప్త ।సమితి । పద్యన్తే
సప్తపదేతిసప్త-పదా ।శక్వరీ ।పశవః ।శక్వరీ ।పశూన్ ।ఏవ ।అవేతి ।రున్ధే । అస్మై । వై ।
లోకాయ । గార్హపత్యఇతిగార్హ-పత్యః । ఏతి । ధీయతే । అముష్మై । ఆహవనీయఇత్యా-
హవనీయః । యత్ । గార్హపత్యఇతిగార్హ-పత్యే । ఉపసాదయేదిత్యుప-సాదయేత్ ।
అస్మిన్న్ ।లోకే ।పశుమానితిపశు-మాన్ ।స్యాత్ ।యత్ । ఆహవనీయఇత్యా-హవనీయే ।
అముష్మిన్న్ ॥౧౦॥లోకే ।పశుమానితిపశు-మాన్ ।స్యాత్ । ఉభయోః । ఉపేతి । సాదయతి
ఉభయోః । ఏవ ।ఏనమ్ ।లోకయోః । పశుమన్తమితిపశు-మన్తమ్ । కరోతి । సర్వతః ।
పరీతి । హరతి । రక్షసామ్ ।అపహత్యాఇత్యప-హత్యై । ఇన్ద్రాగ్నియోరితీన్ద్ర-అగ్నియోః ।
భాగధేయీరితిభాగ-ధేయీః । స్థ ।ఇతి ।ఆహ । యథాయజురితియథా-యజుః । ఏవ ।
ఏతత్ । ఆగ్నీధ్రఇత్యాగ్ని-ఇధ్రే ।ఉపేతి । వాసయతి । ఏతత్ । వై । యజ్ఞస్య । అపరాజితమిత్య
పరా-జితమ్ । యత్ । ఆగ్నీధ్రమిత్యాగ్ని-ఇధ్రమ్ । యత్ । ఏవ । యజ్ఞస్య । అపరాజితమిత్య
పరా-జితమ్ ।తత్ ।ఏవ ।ఏనాః ।ఉపేతి ।వాసయతి ।యతః ।ఖలు ।వై ।యజ్ఞస్య ।

వితత్యేతి-వి-తతస్య । న । క్రియతే । తత్ । అన్వితి । యజ్ఞమ్ । రక్షాగ్ంసి । అవేతి । చరన్తి । యత్ । వహన్తీనామ్ । గృహ్ణాతి । క్రియమాణమ్ । ఏవ । తత్ । యజ్ఞస్య । శయే । రక్షసామ్ । అనన్వవచారాయేత్యననుఅవచారాయ । న । హి । ఏతాః । ఈలయన్తి । ఆ । తృతీయ సవనాదితి తృతీయ-సవనాత్ । పరీతి । శేరే । యజ్ఞస్య । సన్తత్యా ఇతి సమ్-తత్యై ॥౧౧॥

॥ స్వాదిన్నోగృహ్ణీయాదస్య ముష్యన్నిియతేపఞ్చగ్ంశతిశ్చ ॥౨॥

బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । సః । తు । వై । అధ్వర్యుః । స్యాత్ । యః । సోమమ్ । ఉపావహరన్నిత్యుప-అవహరన్న్ । సర్వాభ్యః । దేవతాభ్యః । ఉపావహరేదిత్యుప-అవహరేత్ । ఇతి । హృదే । త్వా । ఇతి । ఆహ । మనుష్యేభ్యః । ఏవ । ఏతేన । కరోతి । మనసే । త్వా । ఇతి । ఆహ । పితృభ్య ఇతి పితృ-భ్యః । ఏవ । ఏతేన । కరోతి । దివే । త్వా । సూర్యాయ । త్వా । ఇతి । ఆహ । దేవేభ్యః । ఏవ । ఏతేన । కరోతి । ఏతావతీః । వై । దేవతాః । తాభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । సర్వాభ్యః । ఉపావహరతీత్యుప-అవహరతి । పురా । వాచః ॥౧౨॥ ప్రవదితోరితి ప్ర-వదితోః । ప్రాతరనువాకమితి ప్రాతః-అనువాకమ్ । ఉపాకరోతీత్యుప-ఆకరోతి । యావతీ । ఏవ । వాక్ । తామ్ । అవేతి । రున్ధే । అపః । అగ్రే । అభివ్యాహరతీత్యభి-వ్యాహరతి । యజ్ఞః । వై । ఆపః । యజ్ఞమ్ । ఏవ । అభీతి । వాచమ్ । వీతి । సృజతి । సర్వాణి । ఛన్దాగ్ంసి । అన్వితి । ఆహ । పశవః । వై । ఛన్దాగ్ంసి । పశూన్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । గాయత్రియా । తేజస్కామస్యేతి తేజః-కామస్య । పరీతి । దధ్యాత్ । త్రిష్టుభా । ఇన్ద్రియకామస్యేతీన్ద్రియ-కామస్య । జగత్యా । పశుకామస్యేతి పశు-కామస్య । అనుష్టుభేత్యను-స్తుభా । ప్రతిష్ఠాకామస్యేతి ప్రతిష్ఠా-కామస్య । పఙ్క్త్యా । యజ్ఞకామస్యేతి యజ్ఞ-కామస్య । విరాజేతి వి-రాజా । అన్నకామస్యేత్యన్న-కామస్య । శృణోతు । అగ్నిః । సమిధేతి సమ్-ఇధా । హవమ్ ॥౧౩॥ మే

ఇతి । ఆహ । సవితృప్రసూతఇతిసవితృ-ప్రసూతః । ఏవ । దేవతాభ్యః । నివేద్యేతిని-వేద్య ।
అపః । అచ్ఛ । ఏతి । అపః । ఇష్య । హోతః । ఇతి । ఆహ । ఇషితమ్ । హి । కర్మ । క్రియతే ।
మైత్రావరుణస్యేతిమైత్రా-వరుణస్య । చమసాధ్వర్యవితిచమస-అధ్వర్యో । ఏతి । ద్రవ ।
ఇతి । ఆహ । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । వై । అపామ్ । నేతారౌ । తాభ్యామ్ । ఏవ ।
ఏనాః । అచ్ఛ । ఏతి । దేవీః । ఆపః । అపామ్ । నపాత్ । ఇతి । ఆహ । ఆహుత్యేత్యా-హుత్యా ।
ఏవ । ఏనాః । నిష్క్రీయేతినిః-క్రీయ । గృహ్ణాతి । అథో ఇతి । హవిష్కృతానామితిహవిః-
కృతానామ్ । ఏవ । అభిఘృతానామిత్యభి-ఘృతానామ్ । గృహ్ణాతి ॥౧౪॥ కార్షిః । అసి । ఇతి ।
ఆహ । శమలమ్ । ఏవ । ఆసామ్ । అపేతి । ప్లావయతి । సముద్రస్య । వః । అక్షిత్యై । ఉదితి ।
నయే । ఇతి । ఆహ । తస్మాత్ । అద్యమానాః । పీయమానాః । ఆపః । న । క్షీయన్తే । యోనిః ।
వై । యజ్ఞస్య । చాత్వాలమ్ । యజ్ఞః । వసతీవరీః । హోతృచమసమితిహోతృ-చమసమ్ ।
చ । మైత్రావరుణచమసమితిమైత్రావరుణ-చమసమ్ । చ । సగ్ంస్పర్శ్యేతిసమ్-స్పర్శ్య ।
వసతీవరీః । వ్యానయతీతివి-ఆనయతి । యజ్ఞస్య । సయోనిత్వాయేతిసయోని-త్వాయ ।
అథో ఇతి । స్వాత్ । ఏవ । ఏనాః । యోనేః । ప్రేతి । జనయతి । అధ్వర్యో ఇతి । అవేః । అపా౩ః ।
ఇతి । ఆహ । ఉత । ఈమ్ । అనన్నముః । ఉత । ఇమాః । పశ్య । ఇతి । వావ । ఏతత్ । ఆహ ।
యది । అగ్నిష్టోమఇత్యగ్ని-స్తోమః । జుహోతి । యది । ఉక్థ్యః । పరిధావితిపరి-ధౌ । నీతి ।
మార్ష్టి । యది । అతిరాత్రఇత్యతి-రాత్రః । యజుః । వదన్న్ । ప్రేతి । పద్యతే । యజ్ఞక్రతూనా
మితియజ్ఞ-క్రతూనామ్ । వ్యావృత్త్యా ఇతివి-ఆవృత్త్యై ॥౧౫॥

॥ వాచోహవముభిష్ఫుతానాఙ్గృహ్ణోత్యుతపఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥౩॥

దేవస్య । త్వా । సవితుః । ప్రసవఇతిప్ర-సవే । ఇతి । గ్రావాణమ్ । ఏతి । దత్తే ।

ప్రసూత్యా ఇతి ప్ర-సూత్యై । అశ్వినోః । బాహుభ్యామితి బాహు-భ్యామ్ । ఇతి । ఆహ । అశ్వినౌ హి । దేవానామ్ । అధ్వర్యూ ఇతి । ఆస్తామ్ । పూష్ణః । హస్తాభ్యామ్ । ఇతి । ఆహ । యత్యై । ప్రశవః । వై । సోమః । వ్యాన ఇతి వి-అనః । ఉపాగ్ంశుసవన ఇత్యుపాగ్ంశు-సవనః । యత్ । ఉపాగ్ంశుసవనమిత్యుపాగ్ంశు-సవనమ్ । అభీతి । మిమీతే । వ్యానమితి వి-అనమ్ । ఏవ పశుషు । దధాతి । ఇన్ద్రాయ । త్వా । ఇన్ద్రాయ । త్వా । ఇతి । మిమీతే । ఇన్ద్రాయ । హి । సోమః । ఆహ్రియత ఇత్యా-హ్రియతే । పఞ్చ । కృత్వః । యజుషా । మిమీతే ॥౧౬॥ పఞ్చాక్షరేతి పఞ్చ-అక్షరా । పఙ్క్తిః । పాఙ్క్తః । యజ్ఞః । యజ్ఞమ్ । ఏవ । అవేతి । రున్ధే । పఞ్చ । కృత్వః । తూష్ణీమ్ । దశ । సమితి । పద్యన్తే । దశాక్షరేతి దశ-అక్షరా । విరాడితి వి-రాట్ । అన్నమ్ । విరాడితి వి-రాట్ । విరాజేతి వి-రాజా । ఏవ । అన్నాద్యమిత్యన్న-అద్యమ్ । అవేతి । రున్ధే । శ్వాత్రాః । స్థ । వృత్రతుర ఇతి వృత్ర-తురః । ఇతి । ఆహ । ఏషః । వై । అపామ్ । సోమపీథ ఇతి సోమ-పీథః । యః । ఏవమ్ । వేద । న । అప్స్విత్యప్-సు । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్ఛతి । యత్ । తే । సోమ । దివి । జ్యోతిః । ఇతి । ఆహ । ఏభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ ॥౧౭॥ లోకేభ్యః । సమితి । భరతి । సోమః । వై । రాజా । దిశః । అభీతి । అధ్యాయత్ । సః । దిశః । అను । ప్రేతి । అవిశత్ । ప్రాక్ । అపాక్ । ఉదక్ । అధరాక్ । ఇతి । ఆహ । దిగ్భ్య ఇతి దిక్-భ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । సమితి । భరతి । అథో ఇతి । దిశః । ఏవ । అస్మై । అవేతి । రున్ధే । అమ్బ । నీతి । స్వర । ఇతి । ఆహ । కాముకాః । ఏనమ్ । స్త్రియః । భవన్తి । యః । ఏవమ్ । వేద । యత్ । తే । సోమ । అదాభ్యమ్ । నామ । జాగృవి । ఇతి ॥౧౮॥ ఆహ । ఏషః । వై । సోమస్య । సోమపీథ ఇతి సోమ-పీథః । యః । ఏవమ్ । వేద । న । సౌమ్యామ్ । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్ఛతి । ఘ్నన్తి । వై । ఏతత్ । సోమమ్ । యత్ । అభిషుణ్వన్తీత్యభి-సున్వన్తి । అగ్ంశూన్ । అపేతి । గృహ్ణాతి । త్రాయతే । ఏవ ।

ఏనమ్ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । వై ।అగ్ంశవః ।పశవః । సోమః ।అగ్ంశూన్ । పునః । అపీతి ।సృజతి । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ ।ఏవ ।పశుషు ।దధాతి । ద్వౌద్వావితిద్వౌ- ద్వౌ । అపీతి । సృజతి ।తస్మాత్ ।ద్వౌద్వావితిద్వౌ-ద్వౌ ।ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః ॥౧౯॥

॥ యజుషామిమీతఏనంజాగ్రవీతిచతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౪॥

ప్రాణఇతిప్ర-అనః ।వై ।ఏషః ।యత్ ।ఉపాగ్ంశురిత్యుప-అగ్ంశుః ।యత్ । ఉపాగ్ంశ్వగ్రాఇత్యుపాగ్ంశు-అగ్రాః ।గ్రహాః ।గృహ్యన్తే ।ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ ।ఏవ । అను । ప్రేతి । యన్తి । అరుణః । హ । స్మ । ఆహ । ఔపవేశిరిత్యౌప-వేశిః । ప్రాతస్సవనఇతి ప్రాతః-సవనే ।ఏవ ।అహమ్ । యజ్ఞమ్ । సమితి । స్థాపయామి । తేన ।తతః । సగ్ంస్థితే నేతిసమ్-స్థితేన । చరామి । ఇతి ।అష్టౌ ।కృత్వః ।అగ్రే ।అభీతి ।సునోతి ।అష్టాక్షరేత్యష్టా- అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రమ్ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ప్రాతస్సవనమితి ప్రాతః-సవనమ్ । ఏవ । తేన । ఆప్నోతి । ఏకాదశ ।కృత్వః ।ద్వితీయమ్ । ఏకాదశాక్షరే త్యేకాదశ-అక్షరా । త్రిష్టుప్ । త్రైష్టుభమ్ ।మాధ్యన్దినమ్ ॥౨౦॥సవనమ్ ।మాధ్యన్దినమ్ । ఏవ । సవనమ్ । తేన । ఆప్నోతి । ద్వాదశ । కృత్వః । తృతీయమ్ । ద్వాదశాక్షరేతిద్వాదశ- అక్షరా । జగతీ । జాగతమ్ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । తృతీయసవనమితి తృతీయ-సవనమ్ ।ఏవ ।తేన ।ఆప్నోతి । ఏతామ్ । హ ।వావ ।సః ।యజ్ఞస్య । సగ్గంస్థితి మితిసమ్-స్థితిమ్ ।ఉవాచ ।అస్కన్దాయ ।అస్కన్నమ్ । హి ।తత్ ।యత్ ।యజ్ఞస్య । సగ్గంస్థిత స్యేతిసమ్-స్థితస్య ।స్కన్దతి । అథో ఇతి । ఖలు । ఆహుః । గాయత్రీ । వావ । ప్రాతస్సవన ఇతిప్రాతః-సవనే । న । అతివాదఇత్యతి-వాదే ।ఇతి ।అనతివాదుకఇత్యనతి-వాదుకః । ఏనమ్ ।భ్రాతృవ్యః ।భవతి ।యః ।ఏవమ్ ।వేద ।తస్మాత్ ।అష్టావష్టావిత్యష్టౌ-అష్టౌ ॥౨౧॥

కృత్వః । అభిషుత్యమిత్యభి-సుత్యమ్ । బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । పవిత్రవన్త
ఇతి పవిత్ర-వన్తః । అన్యే । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । కిమ్పవిత్ర ఇతి కిమ్-పవిత్రః । ఉపాగ్ంశుర
త్యుప-అగ్ంశుః । ఇతి । వాక్పవిత్ర ఇతి వాక్-పవిత్రః । ఇతి । బ్రూయాత్ । వాచః । పతయే ।
పవస్వ । వాజిన్ । ఇతి । ఆహ । వాచా । ఏవ । ఏనమ్ । పవయతి । వృష్ణః । అగ్ంశుభ్యా
మిత్యగ్ంశు-భ్యామ్ । ఇతి । ఆహ । వృష్ణః । హి । ఏతౌ । అగ్ంశూ ఇతి । యౌ । సోమస్య ।
గభస్తిపూత ఇతి గభస్తి-పూతః । ఇతి । ఆహ । గభస్తినా । హి । ఏనమ్ । పవయతి । దేవః ।
దేవానామ్ । పవిత్రమ్ । అసి । ఇతి । ఆహ । దేవః । హి । ఏషః ॥ ౨౨ ॥ సన్ । దేవానామ్ ।
పవిత్రమ్ । యేషామ్ । భాగః । అసి । తేభ్యః । త్వా । ఇతి । ఆహ । యేషామ్ । హి । ఏషః ।
భాగః । తేభ్యః । ఏనమ్ । గృహ్ణాతి । స్వాఙ్కృతః । అసి । ఇతి । ఆహ । ప్రాణమితి ప్ర-అనమ్ ।
ఏవ । స్వమ్ । అకృత । మధుమతీరితి మధు-మతీః । నః । ఇషః । కృధి । ఇతి । ఆహ । సర్వమ్ ।
ఏవ । అస్మై । ఇదమ్ । స్వదయతి । విశ్వేభ్యః । త్వా । ఇన్ద్రియేభ్యః । దివ్యేభ్యః । పార్థివేభ్యః ।
ఇతి । ఆహ । ఉభయేషు । ఏవ । దేవమనుష్యేష్వితి దేవ-మనుష్యేషు । ప్రాణానితి ప్ర-అనాన్ ।
దధాతి । మనః । త్వా ॥ ౨౩ ॥ అష్టు । ఇతి । ఆహ । మనః । ఏవ । అశ్నుతే । ఉరు । అన్తరిక్షమ్ ।
అన్విహి । ఇతి । ఆహ । అన్తరిక్షదేవత్య ఇత్యన్తరిక్ష-దేవత్యః । హి । ప్రాణ ఇతి ప్ర-అనః ।
స్వాహా । త్వా । సుభవ ఇతి సు-భవః । సూర్యాయ । ఇతి । ఆహ । ప్రాణా ఇతి ప్ర-అనాః । వై ।
స్వభవస ఇతి స్వ-భవసః । దేవాః । తేషు । ఏవ । పరోక్షమితి పరః-అక్షమ్ । జుహోతి ।
దేవేభ్యః । త్వా । మరీచిపేభ్య ఇతి మరీచి-పేభ్యః । ఇతి । ఆహ । ఆదిత్యస్య । వై । రశ్మయః ।
దేవాః । మరీచిపా ఇతి మరీచి-పాః । తేషామ్ । తత్ । భాగధేయమితి భాగ-ధేయమ్ । తాన్ ।
ఏవ । తేన । ప్రీణాతి । యది । కామయేత । వర్షుకః । పర్జన్యః ॥ ౨౪ ॥ స్యాత్ । ఇతి । నీచా

హస్తేన । నీతి । మృజ్యాత్ । వృష్టిమ్ । ఏవ । నీతి । యచ్ఛతి । యది । కామయేత । అవర్షుకః । స్యాత్ । ఇతి । ఉత్తానేనేత్యుత్-తానేన । నీతి । మృజ్యాత్ । వృష్టిమ్ । ఏవ । ఉదితి । యచ్ఛతి । యది । అభిచరేదిత్యభి-చరేత్ । అముమ్ । జహి । అథ । త్వా । హోష్యామి । ఇతి । బ్రూయాత్ । అహుతిమిత్యా-హుతిమ్ । ఏవ । ఏనమ్ । ప్రేప్సన్నితిప్ర-ఈప్సన్ । హన్తి । యది । దూరే । స్యాత్ । ఏతి । తమితోః । తిష్ఠేత్ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్య । అనుగత్యేత్యను-గత్య । హన్తి । యది । అభిచరేదిత్యభి-చరేత్ । అముష్య ॥౨౫॥

త్వా । ప్రాణఇతిప్ర-అనే । సాదయామి । ఇతి । సాదయేత్ । అసన్నః । వై । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । ఏవ । అస్య । సాదయతి । షడ్భిరితిషట్-భిః । అగ్ంశుభిరిత్యగ్ంశు-భిః । పవయతి । షట్ । వై । ఋతవః । ఋతుభిరిత్యృతు-భిః । ఏవ । ఏనమ్ । పవయతి । త్రిః । పవయతి । త్రయః । ఇమే । లోకాః । ఏభిః । ఏవ । ఏనమ్ । లోకైః । పవయతి । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ । సత్యాత్ । త్రయః । పశూనామ్ । హస్తాదానాఇతిహస్త-ఆదానాః । ఇతి । యత్ । త్రిః । ఉపాగ్ంశుమిత్యుప-అగ్ంశుమ్ । హస్తేన । విగృహ్ణాతీతివి-గృహ్ణాతి । తస్మాత్ । త్రయః । పశూనామ్ । హస్తాదానాఇతిహస్త-ఆదానాః । పురుషః । హస్తీ । మర్కటః ॥౨౬॥

॥ మాధ్యన్దినమష్టావష్టావేషమనస్త్వాపర్జన్యోఽముష్యపురుషోద్వేచ ॥౫॥

దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః । ఉపాగ్ంశావిత్యుప-అగ్ంశౌ । యజ్ఞమ్ । సగ్ంస్థాప్యమితిసమ్-స్థాప్యమ్ । అపశ్యన్న్ । తమ్ । ఉపాగ్ంశావిత్యుప-అగ్ంశౌ । సమితి । అస్థాపయన్న్ । తే । అసురాః । వజ్రమ్ । ఉద్యత్యేత్యుత్-యత్య । దేవాన్ । అభీతి । ఆయన్న్ । తే । దేవాః । బిభ్యతః । ఇన్ద్రమ్ । ఉపేతి । అధావన్న్

తాన్ । ఇన్ద్రః । అన్తర్యామేణేత్యన్తః-యామేన । అన్తః । అధత్త । తత్ । అన్తర్యామస్యేత్యన్తః-యామస్య । అన్తర్యామత్వమిత్యన్తర్యామ-త్వమ్ । యత్ । అన్తర్యామఇత్యన్తః-యామః । గృహ్యతే । భ్రాతృవ్యాన్ । ఏవ । తత్ । యజమానః । అన్తః । ధత్తే । అన్తః । తే ॥౨౫॥ దధామి । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । అన్తః । ఉరు । అన్తరిక్షమ్ । ఇతి । ఆహ । ఏభిః । ఏవ । లోకైః । యజమానః । భ్రాతృవ్యాన్ । అన్తః । ధత్తే । తే । దేవాః । అమన్యన్త । ఇన్ద్రః । వై । ఇదమ్ । అభూత్ । యత్ । వయమ్ । స్మః । ఇతి । తే । అబ్రువన్న్ । మఘవన్నితిమఘ-వన్న్ । అను । నః । ఆ । భజ । ఇతి । సజోషాఇతిస-జోషాః । దేవైః । అవరైః । పరైః । చ । ఇతి । అబ్రవీత్ । యే । చ । ఏవ । దేవాః । పరే । యే । చ । అవరే । తాన్ । ఉభయాన్ ॥౨౬॥ అన్వాభజదిత్యను-ఆభజత్ । సజోషాఇతిస-జోషాః । దేవైః । అవరైః । పరైః । చ । ఇతి । ఆహ । యే । చ । ఏవ దేవాః । పరే । యే । చ । అవరే । తాన్ । ఉభయాన్ । అన్వాభజతీత్యను-ఆభజతి । అన్తర్యామఇత్యన్తః-యామే । మఘవన్నితిమఘ-వన్న్ । మాదయస్వ । ఇతి । ఆహ । యజ్ఞాత్ । ఏవ । యజమానమ్ । న । అన్తః । ఏతి । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । ఇతి । ఆహ । అపానస్యేత్యప-అనస్య । ధృత్యై । యత్ । ఉభౌ । అపవిత్రౌ । గృహ్యేయాతామ్ । ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ । అపానఇత్యప-అనః । అను । నీతి । ఋచ్ఛేత్ । ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః । స్యాత్ । పవిత్రవానితిపవిత్ర-వాన్ । అన్తర్యామఇత్యన్తః-యామః । గృహ్యతే ॥౨౭॥ ప్రాణాపానయోరితిప్రాణ-అపానయోః । విధృత్యాఇతివి-ధృత్యై । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానౌ । వై । ఏతౌ । యత్ । ఉపాగ్ంశ్వన్తర్యామావిత్యుపాగ్ంశు-అన్తర్యామౌ । వ్యానఇతి వి-అనః । ఉపాగ్ంశుసవనఇత్యుపాగ్ంశు-సవనః । యమ్ । కామయేత । ప్రమాయుకఇతి ప్ర-మాయుకః । స్యాత్ । ఇతి । అసగ్ంస్పృష్టావిత్యసమ్-స్పృష్టౌ । తస్య । సాదయేత్ ।

వ్యానేనేతివి- అనేన । ఏవ । అస్య ।ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానౌ । నీరే । ధినత్తి । త్రాజక్ । ప్రేతి । మీయతే । యమ్ । కామయేత । సర్వమ్ । ఆయుః । ఇయాత్ । ఇతి । సగ్ంస్పృష్టావితిసమ్-స్పృష్టౌ । తస్య । సాదయేత్ । వ్యానేనేతివి-అనేన । ఏవ । అస్య । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానౌ । సమితి । తనోతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి ॥౨౦॥

॥ తతియాన్నృహ్యాతైచతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౬॥

వాక్ । వై । ఏషా । యత్ । ఇన్ద్రవాయువఇతీన్ద్ర-వాయువః । యత్ । ఇన్ద్రవాయువాగ్రాఇత్యైన్ద్రవాయువ-అగ్రాః । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । వాచమ్ । ఏవ ।అను । ప్రేతి । యన్తి । వాయుమ్ । దేవాః । అబ్రువన్న్ ।సోమమ్ ।రాజానమ్ ।హనామ ।ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై ।మదగ్రాఇతిమత్-అగ్రాః । ఏవ । వః । గ్రహాః । గృహ్యాన్తై । ఇతి । తస్మాత్। ఐన్ద్రవాయవాగ్రాఇత్యైన్ద్రవాయవ-అగ్రాః ।గ్రహాః ।గృహ్యన్తే ।తమ్ ।అఘ్నన్న్ । సః । అపూయత్। తమ్ । దేవాః । న । ఉపేతి ।అధృష్ణువన్న్ । తే ।వాయుమ్ ।అబ్రువన్న్ । ఇమమ్ । నః । స్వదయ ॥౩౧॥ ఇతి । సః ।అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । మద్దేవత్యానీతిమత్-దేవత్యాని । ఏవ వః । పాత్రాణి ।ఉచ్యాన్తై ।ఇతి । తస్మాత్ । నానాదేవత్యానీతినానా-దేవత్యాని । సన్తి వాయవ్యాని ।ఉచ్యన్తే ।తమ్ ।ఏభ్యః । వాయుః । ఏవ । అస్వదయత్ । తస్మాత్ । యత్ । పూయతి ।తత్ । ప్రవాతఇతిప్ర-వాతే ।వీతి ।సజన్తి ।వాయుః । హి ।తస్య । పవయితా । స్వదయితా ।తస్య ।విగ్రహణమితివి-గ్రహణమ్ ।న । అవిన్దన్న్ ।సా ।అదితిః ।అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై ।అథ ।మయా ।వీతి ।గృహ్ణీధ్వమ్ । మద్దేవత్యాఇతిమత్-దేవత్యాః । ఏవ । వః ।సోమాః ॥౩౨॥ సన్నాః ।అసన్న్ ।ఇతి ।ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి । ఇతి । ఆహ । అదితిదేవత్యాఇత్యదితి-దేవత్యాః । తేన । యాని ।హి । దారుమయాణీతి

దారు-మయాని । పాత్రాణి । అస్యై । తాని । యోనేః । సమ్భూతానీతి సమ్-భూతాని । యాని । మృన్మయానీతి మృత్-మయాని । సాక్షాదితి స-అక్షాత్ । తాని । అస్యై । తస్మాత్ । ఏవమ్ । ఆహ । వాక్ । వై । పరాచీ । అవ్యాకృతేత్యవి-ఆకృతా । అవదత్ । తే । దేవాః । ఇన్ద్రమ్ । అబ్రువన్న్ । ఇమామ్ । నః । వాచమ్ । వ్యాకుర్వితి వి-ఆకురు । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । మహ్యమ్ । చ । ఏవ । ఏషః । వాయవే । చ । సహ । గృహ్యాతై । ఇతి । తస్మాత్ । ఐన్ద్రవాయవ ఇత్యైన్ద్ర-వాయవః । సహ । గృహ్యతే । తామ్ । ఇన్ద్రః । మధ్యతః । అవక్రమ్యేత్యవ-క్రమ్య । వ్యాకరోదితి వి-ఆకరోత్ । తస్మాత్ । ఇయమ్ । వ్యాకృతేతి వి-ఆకృతా । వాక్ । ఉద్యతే । తస్మాత్ । సకృత్ । ఇన్ద్రాయ । మధ్యతః । గృహ్యతే । ద్విః । వాయవే । ద్వౌ । హి । సః । వరౌ । అవృణీత ॥౩౩॥ స్వదయసోమాన్త్సహాఽష్టావింశతిశ్చ ॥౭॥

మిత్రమ్ । దేవాః । అబ్రువన్న్ । సోమమ్ । రాజానమ్ । హనామ । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । న । అహమ్ । సర్వస్య । వై । అహమ్ । మిత్రమ్ । అస్మి । ఇతి । తమ్ । అబ్రువన్న్ । హనామ । ఏవ । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । పయసా । ఏవ । మే । సోమమ్ । శ్రీణన్న్ । ఇతి । తస్మాత్ । మైత్రావరుణమితి మైత్రా-వరుణమ్ । పయసా । శ్రీణన్తి । తస్మాత్ । పశవః । అపేతి । అక్రామన్న్ । మిత్రః । సన్న్ । క్రూరమ్ । అకః । ఇతి । క్రూరమ్ । ఇవ । ఖలు । వై । ఏషః ॥౩౪॥ కరోతి । యః । సోమేన । యజతే । తస్మాత్ । పశవః । అపేతి । క్రామన్తి । యత్ । మైత్రావరుణమితి మైత్రా-వరుణమ్ । పయసా । శ్రీణాతి । పశుభిరితి పశు-భిః । ఏవ । తత్ । మిత్రమ్ । సమర్ధయతీతి సమ్-అర్ధయతి । పశుభిరితి పశు-భిః । యజమానమ్ । పురా । ఖలు । వావ । ఏవమ్ । మిత్రః । అవేత్ । అపేతి । మత్ । క్రూరమ్ । చక్రుషః । పశవః । క్రమిష్యన్తి । ఇతి । తస్మాత్ । ఏవమ్ । అవృణీత । వరుణమ్ । దేవాః । అబ్రువన్న్ ।

త్వయా । అగ్ంశభువేత్యగ్ంశ-భువా । సోమమ్ । రాజానమ్ । హనామ । ఇతి । సః । అబ్రవీత్ । వరమ్ । వృణై । మహ్యమ్ । చ ॥౩౭॥ ఏవ । ఏషః । మిత్రాయ । చ । సహ । గృహ్యాతై । ఇతి । తస్మాత్ । మైత్రావరుణఇతిమైత్రా-వరుణః । సహ । గృహ్యతే । తస్మాత్ । రాజ్ఞా । రాజానమ్ । అగ్ంశభువేత్యగ్ంశ-భువా । ఘ్నన్తి । వైశ్యేన । వైశ్యమ్ । శూద్రేణ । శూద్రమ్ । న । వై । ఇదమ్ । దివా । న । నక్తమ్ । ఆసీత్ । అవ్యావృత్తమిత్యవి-ఆవృత్తమ్ । తే । దేవాః । మిత్రావరుణావితిమిత్రా-వరుణౌ । అబ్రువన్న్ । ఇదమ్ । నః । వీతి । వాసయతమ్ । ఇతి । తౌ । అబ్రూతామ్ । వరమ్ । వృణావహై । ఏకః । ఏవ । ఆవత్ । పూర్వః । గ్రహః । గృహ్యాతై । ఇతి । తస్మాత్ । ఐన్ద్రవాయవఇత్యైన్ద్ర-వాయవః । పూర్వః । మైత్రావరుణాదితి మైత్రా-వరుణాత్ । గృహ్యతే । ప్రాణాపానావితిప్రాణ-అపానౌ । హి । ఏతౌ । యత్ । ఉపాగ్ంశ్వన్తర్యామావిత్యుపాగ్ంశు-అన్తర్యామౌ । మిత్రః । అహః । అజనయత్ । వరుణః । రాత్రీమ్ । తతః । వై । ఇదమ్ । వీతి । ఔచ్ఛత్ । యత్ । మైత్రావరుణఇతిమైత్రా-వరుణః । గృహ్యతే । వ్యుష్ట్యాఇతివి-ఉష్ట్యై ॥౩౮॥ ఏషచైన్ద్రవాయవోద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥౭॥

యజ్ఞస్య । శిరః । అచ్ఛిద్యత । తే । దేవాః । అశ్వినౌ । అబ్రువన్న్ । భిషజౌ । వై । స్థః । ఇదమ్ । యజ్ఞస్య । శిరః । ప్రతీతి । ధత్తమ్ । ఇతి । తౌ । అబ్రూతామ్ । వరమ్ । వృణావహై । గ్రహః । ఏవ । నౌ । అత్ర । అపీతి । గృహ్యతామ్ । ఇతి । తాభ్యామ్ । ఏతమ్ । ఆశ్వినమ్ । అగృహ్ణన్న్ । తతః । వై । తౌ । యజ్ఞస్య । శిరః । ప్రతీతి । అధత్తామ్ । యత్ । ఆశ్వినః । గృహ్యతే । యజ్ఞస్య । నిష్కృత్యాఇతినిః-కృత్యై । తౌ । దేవాః । అబ్రువన్న్ । అపూతౌ । వై । ఇమౌ । మనుష్యచరావితి మనుష్య-చరౌ ॥౩౯॥ భిషజౌ । ఇతి । తస్మాత్ । బ్రాహ్మణేన । భేషజమ్ । న । కార్యమ్ । అపూతః । హి । ఏషః । అమేధ్యః । యః । భిషక్ । తౌ । బహిష్పవమానేనేతిబహిః-పవ

మానేన । పవయిత్వా । తాభ్యామ్ । ఏతమ్ । ఆశ్వినమ్ । అగృహ్ణన్ । తస్మాత్ । బహిష్పవమాన ఇతిబహిః-పవమానే । స్తుతే । ఆశ్వినః । గృహ్యతే । తస్మాత్ । ఏవమ్ । విదుషా । బహిష్పవమానఇతిబహిః-పవమానః । ఉపసద్యఇత్యుప-సద్య । పవిత్రమ్ । వై । బహిష్పవమానఇతిబహిః-పవమానః । ఆత్మానమ్ । ఏవ । పవయతే । తయోః । త్రేధా । భైషజ్యమ్ । వి । నీతి । అదధుః । అగ్నౌ । తృతీయమ్ । అప్స్విత్యప్-సు । తృతీయమ్ । బ్రాహ్మణే । తృతీయమ్ । తస్మాత్ । ఉదపాత్రమిత్యుద-పాత్రమ్ ॥౨౮॥ ఉపనిధాయేత్యుప-నిధాయ । బ్రాహ్మణమ్ । దక్షిణతః । నిషాద్యేతిని-సాద్య । భేషజమ్ । కుర్యాత్ । యావత్ । ఏవ । భేషజమ్ । తేన । కరోతి । సమర్ధుకమితిసమ్-అర్ధుకమ్ । అస్య । కృతమ్ । భవతి । బ్రహ్మవాదినఇతిబ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ । సత్యాత్ । ఏకపాత్రాఇత్యేక-పాత్రాః । ద్విదేవత్యాఇతిద్వి-దేవత్యాః । గృహ్యన్తే । ద్విపాత్రాఇతిద్వి-పాత్రాః । హూయన్తే । ఇతి । యత్ । ఏకపాత్రాఇత్యేక-పాత్రాః । గృహ్యన్తే । తస్మాత్ । ఏకః । అన్తరతః । ప్రాణఇతిప్ర-అనః । ద్విపాత్రా ఇతిద్వి-పాత్రాః । హూయన్తే । తస్మాత్ । ద్వౌద్వావితిద్వౌ-ద్వౌ । బహిష్టాత్ । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । వై । ఏతే । యత్ । ద్విదేవత్యాఇతిద్వి-దేవత్యాః । పశవః । ఇడా । యత్ । ఇడామ్ । పూర్వామ్ । ద్విదేవత్యేభ్యఇతిద్వి-దేవత్యేభ్యః । ఉపహ్వయేతేత్యుప-హ్వయేత ॥౨౯॥ పశుభిరితిపశు-భిః । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । అన్తః । దధీత । ప్రమాయుక ఇతిప్ర-మాయుకః । స్యాత్ । ద్విదేవత్యానితిద్వి-దేవత్యాన్ । భక్షయిత్వా । ఇడామ్ । ఉపేతి । హ్వయతే । ప్రాణానితిప్ర-అనాన్ । ఏవ । ఆత్మన్న్ । ధిత్వా । పశూన్ । ఉపేతి । హ్వయతే । వాక్ । వై । ఐన్ద్రవాయవఇత్యైన్ద్ర-వాయవః । చక్షుః । మైత్రావరుణఇతిమైత్రా-వరుణః । శ్రోత్రమ్ । ఆశ్వినః । పురస్తాత్ । ఐన్ద్రవాయవమిత్యైన్ద్ర-వాయవమ్ । భక్షయతి । తస్మాత్ ।

పురస్తాత్ । వాచా । వదతి । పురస్తాత్ । మైత్రావరుణమితిమైత్రా-వరుణమ్ । తస్మాత్ । పురస్తాత్ । చక్షుషా । పశ్యతి ।సర్వతః ।పరిహారమితిపరి-హారమ్ ।ఆశ్వినమ్ । తస్మాత్ । సర్వతః । శ్రోత్రేణ । శృణోతి । ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః । వై । ఏతే । యత్ । ద్విదేవత్యాఇతిద్వి-దేవత్యాః ॥౪౦॥అరిక్తాని । పాత్రాణి ।సాదయతి । తస్మాత్ । అరిక్తాః అన్తరతః । ప్రాణాఇతి ప్ర-అనాః । యతః । ఖలు । వై ।యజ్ఞస్య ।వితతస్యేతివి-తతస్య । న । క్రియతే । తత్ । అన్వితి । యజ్ఞమ్ ।రక్షాగ్ంసి ।అవేతి । చరన్తి ।యత్ ।అరిక్తాని ।పాత్రాణి । సాదయతి । క్రియమాణమ్ ।ఏవ ।తత్ ।యజ్ఞస్య । శయే । రక్షసామ్ । అనన్వవచారాయేత్యనను-అవచారాయ ।దక్షిణస్య ।హవిర్ధానస్యేతిహవిః-ధానస్య ।ఉత్తరస్యామిత్యుత్-తరస్యామ్ । వర్తన్యామ్ ।సాదయతి ।వాచి । ఏవ ।వాచమ్ ।దధాతి ।ఏతి । తృతీయసవనాదితితృతీయ-సవనాత్ । పరీతి । శయే । యజ్ఞస్య । సన్తత్యాఇతిసమ్-తత్యై ॥౪౧॥

॥ మనుష్యచరావుదపాత్రముపహ్వాయేతద్విదేవత్యాష్టచ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౯॥

బృహస్పతిః । దేవానామ్ । పురోహితఇతిపురః-హితః । ఆసీత్ । శణ్డామర్కావితి శణ్డా-మర్కౌ । అసురాణామ్ । బ్రహ్మణ్వన్తఇతిబ్రహ్మణ్-వన్తః । దేవాః । ఆసన్న్ । బ్రహ్మణ్వన్త ఇతిబ్రహ్మణ్-వన్తః । అసురాః । తే । అన్యః । అన్యమ్ । న । అశక్నువన్న్ । అభిభవితుమిత్యభి-భవితుమ్ । తే । దేవాః । శణ్డామర్కావితిశణ్డా-మర్కౌ ।ఉపేతి । అమన్త్రయన్త । తౌ । అబ్రూతామ్ ।వరమ్ ।వృణావహై ।గ్రహౌ ।ఏవ ।నౌ ।అత్ర ।అపీతి ।గృహ్యేతామ్ । ఇతి । తాభ్యామ్ । ఏతౌ ।శుక్రామన్థినావితిశుక్రా-మన్థినౌ ।అగృహ్ణన్న్ । తతః । దేవాః । అభవన్న్ పరేతి ।అసురాః ।యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । శుక్రామన్థినావితిశుక్రా-మన్థినౌ । గృహ్యేతే ఇతి । భవతి । ఆత్మనా ।పరేతి ॥౪౨॥అస్య ।భ్రాతృవ్యః ।భవతి । తౌ । దేవాః । అపనుద్య

త్యప-నుద్య । ఆత్మనే । ఇన్ద్రాయ । అజుహవుః । అపసుత్త్వావిత్యప-నుత్త్వా । శఙ్ఖామర్కా
విత్తిశణ్డా-మర్కౌ । సహ । అమునా । ఇతి । బ్రూయాత్ । యమ్ । ద్విష్యాత్ । యమ్ ।
ఏవ । ద్వేష్టి । తేన । ఏనౌ । సహ । అపేతి । నుదతే । సః । ప్రథమః । సఙ్కృతిరితిసమ్-కృతిః ।
విశ్వకర్మేతివిశ్వ-కర్మా । ఇతి । ఏవ । ఏనౌ । ఆత్మనే । ఇన్ద్రాయ । అజుహవుః । ఇన్ద్రః । హి ।
ఏతాని । రూపాణి । కరిక్రత్ । అచరత్ । అసౌ । వై । ఆదిత్యః । శుక్రః । చన్ద్రమాః । మన్థీ ।
అపిగృహ్యేత్యపి-గృహ్య । ప్రాఞ్చౌ । నిరితి ॥౪౩॥ క్రామతః । తస్మాత్ । ప్రాఞ్చౌ । యన్తౌ ।
న । పశ్యన్తి । ప్రత్యఞ్చౌ । ఆవృత్యేత్యా-వృత్య । జుహుతః । తస్మాత్ । ప్రత్యఞ్చౌ । యన్తౌ ।
పశ్యన్తి । చక్షుషీఇతి । వై । ఏతేఇతి । యజ్ఞస్య । యత్ । శుక్రామన్థినావితిశుక్రా-మన్థినౌ ।
నాసికా । ఉత్తరవేదిరిత్యుత్తర-వేదిః । అభితః । పరిక్రమ్యేతిపరి-క్రమ్య । జుహుతః । తస్మాత్
అభితః । నాసికామ్ । చక్షుషీఇతి । తస్మాత్ । నాసికయా । చక్షుషీఇతి । విధృతేఇతివి-ధృతే
సర్వతః । పరీతి । క్రామతః । రక్షసామ్ । అపహత్యాఇత్యప-హత్యై । దేవాః । వై । యాః ।
ప్రాచీః । ఆహుతీరిత్యా-హుతీః । అజుహవుః । యే । పురస్తాత్ । అసురాః । ఆసన్న్ । తాన్ ।
తాభిః । ప్రేతి ॥౪౪॥ అనుదన్త । యాః । ప్రతీచీః । యే । పశ్చాత్ । అసురాః । ఆసన్న్ । తాన్ ।
తాభిః । అపేతి । అనుదన్త । ప్రాచీః । అన్యాః । ఆహుతయఇత్యా-హుతయః । హూయన్తే ।
ప్రత్యఞ్చౌ । శుక్రామన్థినావితిశుక్రా-మన్థినౌ । పశ్చాత్ । చ । ఏవ । పురస్తాత్ । చ ।
యజమానః । భ్రాతృవ్యాన్ । ప్రేతి । నుదతే । తస్మాత్ । పరాచీః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రేతి
వీయన్తే । ప్రతీచీః । జాయన్తే । శుక్రామన్థినావితిశుక్రా-మన్థినౌ । వై । అన్విత్ । ప్రజాఇతిప్ర-
జాః । ప్రేతి । జాయన్తే । అత్త్రీః । చ । ఆద్యాః । చ । సువీరాఇతిసు-వీరాః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః ।
ప్రజనయన్నితిప్ర-జనయన్న్ । పరీతి । ఇహి । శుక్రః । శుక్రశోచిషేతిశుక్ర-శోచిషా ॥౪౫॥

సుప్రజా ఇతి సు-ప్రజాః । ప్రజా ఇతి ప్ర-జాః । ప్రజనయన్నితి ప్ర-జనయన్న్ । పరీతి । ఇహి । మన్థీ । మన్థిశోచిషేతి మన్థి-శోచిషా । ఇతి । ఆహ । ఏతాః । వై । సువీరా ఇతి సు-వీరాః । యాః । అత్త్రీః । ఏతాః । సుప్రజా ఇతి సు-ప్రజాః । యాః । ఆద్యాః । యః । ఏవమ్ । వేద । అత్త్రీ । అస్య । ప్రజేతి ప్ర-జా । జాయతే । న । ఆద్యా । ప్రజాపతేరితి ప్రజా-పతేః । అక్షి । అశ్వయత్ । తత్ । పరేతి । అపతత్ । తత్ । వికఙ్కతమితి వి-కఙ్కతమ్ । ప్రేతి । అవిశత్ । తత్ । వికఙ్కత ఇతి వి-కఙ్కతే । న । అరమత । తత్ । యవమ్ । ప్రేతి । అవిశత్ । తత్ । యవే । అరమత । తత్ । యవస్య ॥౪౯॥ యవత్వమితి యవ-త్వమ్ । యత్ । వైకఙ్కతమ్ । మన్థిపాత్రమితి మన్థి-పాత్రమ్ । భవతి । సక్తుభిరితి సక్తు-భిః । శ్రీణాతి । ప్రజాపతేరితి ప్రజా-పతేః । ఏవ । తత్ । చక్షుః । సమితి । భరతి । బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ । సత్యాత్ । మన్థిపాత్రమితి మన్థి-పాత్రమ్ । సదః । న । అశ్నుతే । ఇతి । ఆర్తపాత్రమిత్యార్త-పాత్రమ్ । హి । ఇతి । బ్రూయాత్ । యత్ । అశ్నువీత । అన్ధః । అధ్వర్యుః । స్యాత్ । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఉచ్ఛ్యేత్ । తస్మాత్ । న । అశ్నుతే ॥౫౦॥

॥ ఆత్మనాపరాని ప్రశుక్రశోచిషాయవస్యసప్తత్రిగ్ంశచ్చ ॥౧౦॥

దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత । తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః । ఆగ్రయణాగ్రానిత్యాగ్రయణ-అగ్రాన్ । గ్రహాన్ । అపశ్యన్న్ । తాన్ । అగృహ్ణత । తతః । వై । తే । అగ్రమ్ । పరీతి । ఆయన్న్ । యస్య । ఏవమ్ । విదుషః । ఆగ్రయణాగ్రా ఇత్యాగ్రయణ-అగ్రాః । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । అగ్రమ్ । ఏవ । సమానానామ్ । పరీతి । ఏతి । రుగ్ణవత్యేతి రుగ్ణ-వత్యా । ఋచా । భ్రాతృవ్యవత ఇతి భ్రాతృవ్య-వతః । గృహ్ణీయాత్ । భ్రాతృవ్యస్య । ఏవ । రుక్త్వా । అగ్రమ్ । సమానానామ్ । పరీతి । ఏతి । యే । దేవాః । దివి । ఏకాదశ । స్థ । ఇతి । ఆహ ॥౫౧॥

ఏతావతీః । వై । దేవతాః । తాభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । సర్వాభ్యః । గృహ్ణాతి । ఏషః । తే । యోనిః ।
విశ్వేభ్యః । త్వా । దేవేభ్యః । ఇతి । ఆహ । వైశ్వదేవ ఇతి వైశ్వ-దేవః । హి । ఏషః । దేవతయా
వాక్ । వై । దేవేభ్యః । అపేతి । అక్రామత్ । యజ్ఞాయ । అతిష్ఠమానా । తే । దేవాః । వాచి ।
అపక్రాన్తాయామిత్యప-క్రాన్తాయామ్ । తూష్ణీమ్ । గ్రహాన్ । అగృహ్ణత । సా । అమన్యత ।
వాక్ । అన్తః । యన్తి । వై । మా । ఇతి । సా । ఆగ్రయణమ్ । ప్రతి । ఏతి । ఆగచ్ఛత్ । తత్ ।
ఆగ్రయణస్య । ఆగ్రయణత్వమిత్యాగ్రయణ-త్వమ్ ॥ ౯ ॥ తస్మాత్ । ఆగ్రయణే । వాక్ ।
వీతి । సృజ్యతే । యత్ । తూష్ణీమ్ । పూర్వే । గ్రహాః । గృహ్యన్తే । యథా । త్సారీ । ఇయతి । మే ।
అథః । ఇయతి । న । అపేతి । రాత్స్యామి । ఇతి । ఉపావసృజతీత్యుప-అవసృజతి । ఏవమ్ ।
ఏవ । తత్ । అధ్వర్యుః । ఆగ్రయణమ్ । గృహీత్వా । యజ్ఞమ్ । ఆరభ్యేత్యా-రభ్య । వాచమ్ ।
వీతి । సృజతే । త్రిః । హిమ్ । కరోతి । ఉద్గాతౄనిత్యుత్-గాతౄన్ । ఏవ । తత్ । వృణీతే । ప్రజా
పతిరితి ప్రజా-పతిః । వై । ఏషః । యత్ । ఆగ్రయణః । యత్ । ఆగ్రయణమ్ । గృహీత్వా । హిఙ్కృ
రోతీతి హిమ్-కరోతి । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ఏవ ॥ ౧౦ ॥ తత్ । ప్రజా ఇతి ప్ర-జాః ।
అభీతి । జిఘ్రతి । తస్మాత్ । వత్సమ్ । జాతమ్ । గౌః । అభీతి । జిఘ్రతి । ఆత్మా । వై । ఏషః ।
యజ్ఞస్య । యత్ । ఆగ్రయణః । సవనేసవన ఇతి సవనే-సవనే । అభీతి । గృహ్ణాతి । ఆత్మన్న్ ।
ఏవ । యజ్ఞమ్ । సమితి । తనోతి । ఉపరిష్టాత్ । ఏతి । నయతి । రేతః । ఏవ । తత్ । దధాతి ।
అధస్తాత్ । ఉపేతి । గృహ్ణాతి । ప్రేతి । జనయతి । ఏవ । తత్ । బ్రహ్మవాదిన ఇతి బ్రహ్మ-
వాదినః । వదన్తి । కస్మాత్ । సత్యాత్ । గాయత్రీ । కనిష్ఠా । ఛన్దసామ్ । సతీ । సర్వాణి । సవనాని
వహతి । ఇతి । ఏషః । వై । గాయత్రియై । వత్సః । యత్ । ఆగ్రయణః । తమ్ । ఏవ । తత్ ।
అభినివర్తమిత్యభి-నివర్తమ్ । సర్వాణి । సవనాని । వహతి । తస్మాత్ । వత్సమ్ । [illegible]

క్వప-అక్ృతమ్ । గౌః । అధి । నీతి । వర్తతే ॥౫౧॥

॥ ఆహోగ్రయణత్వప్రజాపతిర్దేవతీవిగ్ంశతిశ్చ ॥౧౧॥

యజ్ఞేనతాటప్రయద్భిర్దేవానైయజ్ఞమాగ్నేధ్రేబ్రహ్మావాదిన్నస్సలైప్రదేవస్యగ్రాహా

ప్రాణడపాగ్ంశ్వగ్రాదేవావాటపాగ్ంశావాగ్నిమిత్రంయజ్ఞస్యబృహస్పతిర్దేవానాండేవా

అగ్రయణాగ్రానేకాదశ ॥౧౧॥

॥ యజ్ఞేనలోకేపశుమాన్యాథుప్రేన్దంమాధ్యన్దినంవాగ్వాఅరిక్తానితత్ప్రజాపకేపఞ్చాశత్ ॥౫౧॥

॥ యజ్ఞేనగౌరధినివర్తతే ॥

॥ హరిఃఓమ్ ॥

॥ తత్సత్ ॥

॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

॥ షష్ఠకాణ్డేచతుర్థప్రశ్నస్సమాప్తః ॥